

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 110 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์การทำงานของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับแบบสอบถามกลับคืนฉบับสมบูรณ์จำนวน 108 ฉบับ จากกลุ่มตัวอย่าง 110 คน คิดเป็นร้อยละ 98 และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยการคำนวณสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของข้อคิดเห็นในแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล โดยการใช้เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาแจกแจงความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า

1.1 ผลการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยพบปัญหาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ด้านหนังสือแบบเรียนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านเครื่องแบบนักเรียน ด้านค่าเล่าเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียนและด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านค่าเล่าเรียน พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณค่าเล่าเรียนในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาไม่เพียงพอ มากที่สุด

1.3 ผลการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านหนังสือแบบเรียน พบว่า โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และในส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องการจัดส่งหนังสือของร้านค้าไม่ทันเวลา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด

1.4 ผลการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ด้านอุปกรณ์การเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลางและมีปัญหาในเรื่องของอุปกรณ์การเรียนที่ได้รับจัดสรรมานั้น ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

1.5 ผลการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ด้านเครื่องแบบนักเรียน พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในเรื่องเครื่องแบบนักเรียนที่ได้รับจัดสรรมา ไม่เพียงพอต่อความต้องการ มากที่สุด

1.6 ผลการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาในเรื่องงบประมาณกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม/ภาคเรียน/คน มากที่สุด

1.7 ผลการศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมของตารางสรุปปัญหาอื่น ๆ เพิ่มเติมแต่ละด้าน 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านค่าเล่าเรียน การจัดสรรงบประมาณด้านค่าเล่าเรียนให้กับโรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อความต้องการ รองลงมาคือ ด้านอุปกรณ์การเรียน การจัดสรรงบประมาณด้านอุปกรณ์การเรียน ไม่เพียงพอต่อความจำเป็นและด้านค่าเครื่องแบบนักเรียน การจัดสรรงบประมาณค่าเครื่องแบบนักเรียนไม่เพียงพอต่อความจำเป็นของผู้เรียน

2. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 พบว่า

2.1 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก พบว่า ควรมีการจัดทำและจัดส่งหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ ให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียน รองลงมาคือ การเพิ่มงบประมาณสำหรับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและควรดำเนินโครงการในลักษณะเดียวกันต่อเนื่องไปในอนาคต

2.2 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ด้านค่าเล่าเรียน 3 ลำดับแรก พบว่า รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณด้านค่า

เล่าเรียนให้โรงเรียนขนาดเล็กมากขึ้น รองลงมาคือ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับเท่าเทียมกัน และรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายให้มากขึ้น

2.3 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ในด้านค่านั่งสือแบบเรียน 3 ลำดับแรก พบว่า รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณด้านหนังสือแบบเรียนให้ครบทุกกลุ่มสาระ รองลงมาคือ รัฐบาลควรมอบหนังสือให้ผู้เรียนโดยไม่ต้องใช้รูปแบบของการยืมเรียน และรัฐบาลควรจัดสรรหนังสือให้ทันต่อปีการศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้มีหนังสือเรียนครบ

2.4 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ในด้านอุปกรณ์การเรียน 3 ลำดับแรก พบว่า การจัดสรรงบประมาณอุปกรณ์การเรียนไม่เพียงพอควรเพิ่มงบให้มากขึ้น รองลงมาคือ ควรจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน และควรให้โรงเรียนบริหารจัดการตามความจำเป็น

2.5 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ด้านค่าเครื่องแบบนักเรียน 3 ลำดับแรก พบว่า ควรเพิ่มการจัดสรรเครื่องแบบนักเรียนให้เพียงพอกับความจำเป็นปีการศึกษาละ 2 ชุดเป็นอย่างต่ำ รองลงมาคือ ควรเพิ่มการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับคุณภาพและราคาของเครื่องแบบในสภาพปัจจุบัน และควรให้งบประมาณโรงเรียนบริหารจัดการตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

2.6 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3 ลำดับแรก พบว่า ควรเพิ่มการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการจัดกิจกรรม/ภาคเรียน/คน รองลงมาคือ ควรจัดสรรงบประมาณกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม และผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนไม่มีคุณภาพ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 พบว่า

1.1 ปัญหาโดยภาพรวมรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือด้านค่าเล่าเรียน ด้านค่าหนังสือแบบเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านค่าเครื่องแบบนักเรียน และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรัฐบาลมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในแต่ละด้านของแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ เช่น

1.1.1 มีการประชุมชี้แจงของผู้บริหารสถานศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติการทำงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ

1.1.2 มีการประชุมชี้แจงแนวปฏิบัติ ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามนโยบาย ทำให้สามารถสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรและสถานศึกษา

1.1.3 มีหนังสือแจ้งแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้บุคลากรได้ศึกษาแนวปฏิบัติตามนโยบายที่ถูกต้อง สอดคล้องกับหนังสือแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ(2552)

1.1.4 มีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล แนวการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ด้วยการรายงานการดำเนินการนำเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการตามลำดับต่อไป

1.2 ปัญหารายด้าน ด้านค่าหนังสือแบบเรียน พบว่าอยู่ในระดับมาก

1.2.1 การจัดส่งหนังสือไม่ทันเวลา อาจเนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลมาพร้อมกันทั่วประเทศไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนทำให้เกิดปัญหาการสั่งซื้อหนังสือพร้อมกันทั่วประเทศ และส่วนใหญ่ผู้สำนักพิมพ์ที่โรงเรียนต่าง ๆ สิ่งนั้นมีจำนวนไม่มาก จึงทำให้ไม่เพียงพอในการจัดส่งหนังสือให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำให้เกิดปัญหาจัดส่งหนังสือไม่ทันเวลา การจัดส่งเกิดการล่าช้าอย่างมาก สอดคล้องในการศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ โดยภาพรวม ปัญหาค่าหนังสือแบบเรียนเป็นปัญหา อยู่ในระดับสูงสุด สอดคล้องกับข้อเสนอแนะโดยภาพรวม ข้อที่ 1 คือการจัดทำและจัดส่งหนังสือของสำนักพิมพ์ค่อนข้างล่าช้าทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการจัดส่งให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียน รวมทั้งมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะด้านค่าหนังสือแบบเรียน

ข้อที่ 3 คือ การจัดสรรหนังสือควรให้ทันกับปีการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้มีหนังสือเรียนครบ สอดคล้องในการศึกษาปัญหาอื่น ๆ เพิ่มเติมปัญหาแต่ละด้าน การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ข้อที่ 3 การจัดสรรงบประมาณค่าหนังสือจากรัฐบาลค่อนข้างล่าช้า และข้อที่ 4 การจัดส่งหนังสือของร้านค้าให้กับโรงเรียนล่าช้า

1.2.2 การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะด้าน ค่าหนังสือแบบเรียน ข้อที่ 1 คือควรจัดสรรงบประมาณด้านหนังสือให้ครบทุกกลุ่มสาระ ข้อที่ 3 การจัดสรรหนังสือควรให้ทันกับปีการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้มีหนังสือเรียนครบ และข้อที่ 4 จัดสรรงบประมาณค่าหนังสือให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สอดคล้องในการศึกษาปัญหาอื่น ๆ เพิ่มเติมปัญหาแต่ละด้าน การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ ในข้อที่ 1 การจัดสรรงบประมาณด้านหนังสือให้ครบทุกกลุ่มสาระและข้อที่ 2 ควรจัดสรรงบประมาณค่าหนังสือให้เพียงพอ

1.2.3 ปัญหารายด้านส่วนใหญ่ นั้น สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เพียงพอในการ จัดสรรงบประมาณรายจ่ายในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านค่าเล่าเรียน ด้านค่าหนังสือแบบเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านเครื่องแบบนักเรียนและด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น ปัญหา ทุกด้านส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจากการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับสภาวะค่าใช้จ่ายตาม สภาพจริงในปัจจุบัน ซึ่งราคาของสินค้าต่าง ๆ ในปัจจุบันนั้นค่อนข้างมีราคาสูงกว่าราคาที่รัฐบาล จัดสรรงบประมาณมาให้ จึงทำให้เกิดข้อคำถามกับผู้ปกครองและนักเรียนว่าในเมื่อรัฐบาลจัด โครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพแล้วทำไมต้องมีการจ่ายเงินเพิ่มอีก ทั้งที่สภาพเศรษฐกิจ ตกต่ำ สภาพการเงินไม่คล่องตัว รายได้น้อย คนว่างงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (2545:31) จาก www.weekly@matichon.co.th พบว่า ผู้ปกครอง นักเรียน ต้องจ่ายเพิ่ม ประมาณร้อยละ 50 คือจ่ายในเรื่องค่าเทอม ค่าชุดนักเรียน ค่ากิจกรรม อื่น ๆ เช่น ว่ายน้ำ คอมพิวเตอร์ ค่าอาหารและค่าพาหนะเดินทางมาเรียน ซึ่งไม่สอดคล้อง กับ แนวคิดของรัฐบาล นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (2552:2) กับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ นโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาลกับสภาพจริงของสังคมในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไปในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาเรื่องศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้ศึกษาค้นคว้ามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล

- 1.1 รัฐบาลควรการจัดสรรงบประมาณค่าเล่าเรียนในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้เพียงพอ
- 1.2 รัฐบาลควรการจัดสรรงบประมาณ ค่าหนังสือแบบเรียนให้ทันเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณค่าอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน
- 1.4 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณค่าเครื่องแบบนักเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน
- 1.5 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นให้เพียงพอในการจัดกิจกรรม /ภาคเรียน/คน

2. ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- 2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ควรมีจัดการฝึกอบรม บุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ความรู้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามนโยบายของ รัฐบาล เนื่องจากบุคลากรของสถานศึกษาบางแห่งอาจขาดความรู้ในเรื่องการปฏิบัตินโยบายที่ถูกต้องและชัดเจน
- 2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

- 3.1 สถานศึกษาควร นำข้อมูลของปัญหา ด้านค่าหนังสือแบบเรียน ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับสูงสุด และรองลงมาคือ ด้านค่าเครื่องแบบนักเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านค่าเล่าเรียนและด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ นำความสำคัญของปัญหาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจมีการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล
- 3.2 สถานศึกษาควร นำข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาปรับปรุงการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ เพื่อก่อให้เกิดความชัดเจนและมีสภาพคล่องในการทำงานของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการศึกษำปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามขนาดของโรงเรียน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการศึกษำปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพของรัฐบาล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาสภาพการลงทุ่นด้านการศึกษำในปัจจุบันนี้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบกับการลงทุ่นด้านการศึกษำของภาครัฐเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ และการลงทุ่นด้านการจัดการศึกษำที่เหมาะสมต่อไป